

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

2 февруари 1989 година*

„Туристите, като получатели на услуги – Право на обезщетение за телесна повреда”

По дело 186/87

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда, съгласно член 177 от Договора за ЕИО от страна на Commission d'indemnisation des victimes d'infraction към Tribunal de grande instance, Paris, (Франция) по производството, висящо пред този съд между,

Ian William Cowan

и

Le Trésor public (Министерство на финансите)

относно тълкуване по-специално на забраната за дискриминация, предвидена в член 7 от Договора за ЕИО,

СЪДЪТ,

в състав: г-н О. Due, председател, г-н Т. Koopmans, г-н R. Joliet и г-н Т. F. O'Higgins, председатели на състав, Sir Gordon Slynn, г-н G. F. Mancini, г-н С. N. Kakouris, г-н F. A. Schockweiler, г-н J. C. Moitinho de Almeida, г-н G. C. Rodriguez Iglesias и г-н M. Diez de Velasco, съдии,

генерален адвокат: г-н С. О. Lenz,

секретар: г-н J. A. Ротре, помощник секретар,

като има предвид становищата, представени:

- за Ian William Cowan, ищец в главното производство, от адв. M. Renouf, адв. P. Jenkinson и адв. L. Misson,

- за Trésor public, ответник в главното производство, в писмената фаза на производството от, г-н G. Guillaume, директор по правните въпроси в Министерство на външните работи, подпомаган от г-н M. Giacomini, секретар на външните работи в това министерство, в качеството на заместник-представил и в устната фаза на производството от г-н M. Giacomini, подпомаган от M. Vasonnin, експерт,

- за Комисията на Европейските общности, от нейния правен съветник г-н J. Amthoux, в качеството на представител,

* Езика на производството: френски.

като има предвид доклада от съдебното заседание, допълнен след съдебното заседание от 13 октомври 1988 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 6 декември 1988 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С определение от 5 юни 1987 г., постъпило в Съда на 16 юни 1987 г., *Commission d'indemnisation des victimes d'infraction* (Комисията за обезщетяване на жертвите на престъпление) към *Tribunal de grande instance*, е отправила, съгласно член 177 от Договора за ЕИО до Съда преюдициален въпрос относно тълкуването на забраната за дискриминация на член 7 от Договора за ЕИО, за да може да прецени дали разпоредбата на френския Наказателно-процесуален кодекс е в съответствие с правото на Общността.

2. Този въпрос е повдигнат в рамките на спор между *Trésor public*, (Франция) и британския гражданин, *Ian William Cowan*, относно обезщетение за телесна повреда, причинена му при излизане от станцията на метрото по време на кратък престой в Париж.

3. Тъй като неговите нападатели не са известни, г-н *Cowan* е подал иск до *Commission d'indemnisation des victimes d'infraction* към *Tribunal de grande instance, Paris*, за обезщетение съгласно член 706-3 от Наказателно-процесуалния кодекс. Тази разпоредба позволява получаването на обезщетение от държавата, *inter alia*, когато жертвата на телесната повреда, която е причинила физическо нараняване с определени тежки последици, не може да получи ефективно и адекватно обезщетение за вредите по друг начин.

4. Пред *Commission d'indemnisation des victimes d'infraction*, правния съветник на Министерство на финансите твърди, че г-н *Cowan* не отговаря на условията за получаване на упоменатото по-горе обезщетение, предвидено в член 706-15 от Наказателно-процесуалния кодекс. Този член предвижда, че само следните лица могат да получат въпросното обезщетение:

„Лица, които са френски или чужди граждани, които докажат:

- (i) че са граждани на държава, която е сключила двустранно споразумение с Франция за прилагане на посочената по-горе разпоредба и че те отговарят на изискванията, посочени в споразумението; или
- (ii) че притежават разрешително за пребиваване”.

5. Г-н *Cowan* се позовава на забраната за дискриминация посочена по-специално в член 7 от Договора за ЕИО. Той твърди, че определените по-горе условия са дискриминационни и че такива условия възпрепятстват туристите от това свободно да преминават в друга държава, за да получат услуги там. Представителите на

Министерство на финансите и прокуратурата възразяват, че въпросните правила третира чуждите граждани по същия начин като френските и да се разграничава тяхното положение от това на туристите е в съответствие с правото на Общността, което само по себе си прави времето, прекарано от гражданите на една държава-членка в друга такава, предмет на различни условия, в зависимост от продължителността на престоя.

6. При тези обстоятелства Commission d'indemnisation е счела, че за да може да прецени дали оспорваната разпоредба е била в съответствие с Договора е необходимо тълкуване на разпоредбите на Общността, в контекста на основните изисквания, както и на целите на правото на Общността; следователно тя спира производството и отправя до Съда на Европейските общности следния преюдициален въпрос:

„ Дали разпоредбите на член 706-15 от Наказателно-процесуалния кодекс, които регламентират случаите, когато чужд гражданин, който е жертва на престъпление във Франция, може да получи обезщетение от френската държава, са в съответствие със забраната за дискриминация, съдържаща се, *inter alia*, в член 7 от Договора за ЕИО?”

7. За по-пълно разглеждане на фактите по делото, движението на производството и твърденията и аргументите на страните, които са представени или описани тук само доколкото е необходимо с оглед мотивите на Съда, се препраща към доклада за заседанието.

8. Преюдициалният въпрос по същество се отнася до това дали забраната за дискриминация, предвидена по-специално в член 7 от Договора за ЕИО пречи на дадена държава-членка, по отношение на лицата, намиращи се в ситуация, която попада в обхвата на правото на Общността, да отпусне обезщетение за причинени в тази държава вреди на жертва на телесна повреда, в резултат от физическо нараняване, при условие, че това лице притежава разрешително за пребиваване или е гражданин на страна, която е сключила двустранно споразумение с тази държава-членка.

9. Н първо място трябва да се припомни, че член 7, параграф 1 от Договора предвижда, че „в обхвата на приложение на настоящия договор и без да се нарушават специалните разпоредби, съдържащи се в него, се забранява всякаква дискриминация на основание гражданство”. Тези условия определят и съдържанието и обхвата на забраната за дискриминация.

Относно съдържанието на забраната за дискриминация

10. Като забранява „всякаква дискриминация на основание гражданство” член 7 от Договора за ЕИО изисква тези лица, които попадат в случаите, уредени от правото на Общността, да бъдат поставени в напълно еднакви условия с гражданите на държавата-членка. Доколкото този принцип е приложим, той следователно възпрепятства една държава-членка от това да предостави права на такива лица, при условие, че това лице пребивава на територията на тази държава, като такова условие не е наложено по отношение на собствените граждани на тази държава.

11. Също така трябва да се подчертае, че правото на равно третиране е предоставено от директно правото на Общността и следователно не може да зависи от издаването на

разрешение в този смисъл от органите на съответната държава-членка (в тази връзка вж. Решение от 3 юли 1980 г. по дело *Pieck*, 157/79, *Recueil*, стр. 2171).

12. Накрая, следва да се припомни, че Съдът първоначално е постановил в свое Решение от 22 юни 1972 г. (по дело *Frili*, 1/72, *Recueil*, стр. 457), че правото на равно третиране, предвидено от законодателството на Общността не може да зависи от съществуването на двустранно споразумение между съответната държава-членка и страната, чиито гражданин е лицето.

13. Следователно, доколкото се прилага принципа за недискриминация, той възпрепятства една държава-членка да предоставя право на лице, което се намира в ситуация, регламентирана от правото на Общността, при условие, че притежава разрешително за пребиваване или да бъде гражданин на страна, която е подписала двустранно споразумение с тази държава-членка.

Относно приложното поле на забраната за дискриминация

14. Съгласно член 7 от Договора забраната за дискриминация се прилага в „обхвата на приложение на настоящия договор” и „без да се нарушават специалните разпоредби, съдържащи се в него”. Последното изречение се отнася по-специално до други разпоредби на Договора, в които приложението на основния принцип, предвиден в настоящия член, е представено в определена форма по отношение на специфично положение. Примери за това са разпоредбите относно свободното движение на работници, правото на установяване и свободното предоставяне на услуги.

15. По тази последна точка, в Решението си от 31 януари 1984 г. по съединени дела *Luisi* и *Carbone*, 286/82 и 26/83, *Recueil*, стр.377), Съдът е постановил, че свободното предоставяне на услуги включва свободата получателите на услуги да отидат в друга държава-членка, за да получат услуга там, без да бъдат ограничени и че туристите, между другите, трябва да се разглеждат като получатели на услуги.

16. На заседанието френското правителство поддържа, че както разпорежда правото на Общността към момента, получателят на услуги не може да се позове на забраната за дискриминация доколкото оспорваното национално право не създава пречки пред свободата на движение. То посочва, че разпоредба, като обсъжданата в главното производство, не налага ограничения в това отношение. Освен това, тя се отнася до право, което представлява израз на принципа за национална солидарност. Такова право предполага по-близка връзка с държавата, от тази на получателя на услугата и поради това може да се ограничи до лицата, които или са граждани на тази държава или са чужди граждани, живеещи на територията на тази държава.

17. Тези доводи не могат да се приемат. Когато правото на Общността гарантира на физическите лица свободата да отидат в друга държава-членка, защитата на това лице от вреда във въпросната държава-членка, на същото основание като тази на гражданите и лицата, пребиваващи там, е последица от тази свобода на движение. Следователно забраната за дискриминация се прилага по отношение на получатели на услуги по смисъла на Договора за ЕИО що се отнася да защитата срещу риск от телесна повреда и правото на получаване на финансово обезщетение, предвидено в националното право, когато рискът е настъпил. Фактът, че въпросното обезщетение се осигурява от

държавната хазна, не може да промени правилата относно защитата на правата, гарантирани от Договора за ЕИО.

18. Френското правителство също така твърди, че обезщетение, като разглежданото в главното производство, не е предмет на забраната за дискриминация, защото попада в приложното поле на наказателно-процесуалното право, което не е включено в обхвата на Договора за ЕИО.

19. Въпреки, че по принцип наказателното законодателство и правилата на наказателното производство, между които и спорните национални разпоредби, по които Съдът трябва да се произнесе, са въпроси, за които отговоря държавата-членка, Съдът последователно постановява (вж. *inter alia*, Решение от 11 ноември 1981 г. (по дело *Casati*, 203/80, Recueil, стр. 2595), че правото на Общността поставя определени граници на техните правомощия. Такива законодателни разпоредби не могат да дискриминират лица, на които правото на Общността дава право на равно третиране или ограничава основните свободи, гарантирани от правото на Общността.

20. В контекста на посоченото по-горе, отговорът на поставения въпрос трябва да гласи, че забраната за дискриминация, предвидена в член 7 от Договора за ЕИО трябва да се тълкува в смисъл, че що се отнася до лицата, чиито свобода на пътуване до държава-членка, по-специално като получатели на услуги, се гарантира от правото на Общността, тази държава не може да отпуска обезщетение за вреди, нанесени в тази държава, на жертва на телесна повреда, получена в резултат от физическо нараняване, при условие, че жертвата притежава разрешително за пребиваване или е гражданин на държава, която е сключила двустранни споразумения с тази държава-членка.

По съдебните разноски

21. Разноските, направени от правителствата на Френската република и от Комисията на Европейските общности, които представиха своите становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело има характер на инцидентен установителен иск в производството, висящо пред националния съд, последният следва да се произнесе относно разноските

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпросите, отправени от Commission d'indemnisation des victimes d'infraction към tribunal de grande instance, Paris, с Определение от 5 юни 1987 г., реши:

Забраната за дискриминация, предвидена в член 7 от Договора за ЕИО трябва да се тълкува в смисъл, че що се отнася до лицата, чиито свобода на пътуване до държава-членка, по-специално като получатели на услуги, се гарантира от правото на Общността, тази държава не може да отпуска обезщетение за вреди, нанесени в тази държава, на жертва на телесна повреда, получена в резултат от физическо нараняване, при условие, че жертвата притежава разрешително за пребиваване или е гражданин на държава, която е сключила двустранни споразумения с тази държава-членка.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 2 февруари 1989 година.

Подписи